

**Satakunnan
hyvinvointialue**

Liite

**Tuotantotapojen ja kustannusten vertailua oman
tuotannon suhteesta ostopalveluun huomioiden uuden
asumisyksikön asukasmäärä, kapasiteetti ja nykyinen
hintarakenne**

Lisäselvitys, aluehallitus 14.10.25

Saila Hohtari, Matti Järvinen, Terhi Kauppila

Kustannukset

Isosanta toimintamenot	TA2026	
Henkilöstökulut	882 024	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	39 200	
Suunnitelman mukaiset poistot	8 000	
Yhteensä	929 224	
Vyörytykset pl. Toimitilamenot, vuosiennuste 2025	364 314	
Lisättynä alustava HVA-indeksi 2026	11 804	
Isosanta arvioidut toimintamenot sis. Vyörytykset	1 305 342	
Hoitovuorokauden kustannusarvio, €/hoitovuorokausi (brutto)	146 €	
Toimitilamenot netto, €/hoitovuorokausi (HA:n nettomaksu)	10 €	
Hoitovuorokauden kustannusarvio	156 €	
Ostopalvelu puitesopimushinta 2026 (165 € ilman 5 % alv palautusta)	157 €	
Laskennan taustatiedot:		
- Toimintamenot Isosannan TA26 toimintamenot		
- Vyörytyksissä käytetty Veturin vyörytysten (pl. toimitilamenot) toteumaennustetta 1-9/25, suhteutettuna Isosannan paikkamäärällä. Lisätty alustava HVA-indeksi 2026.		
- Toimitilamenojen nettokustannus on laskettu Isosannan toimitilan toteutuneiden kustannusten perusteella		
- Laskennassa käytetty Veturin käyttöastetta (88 %) aj. 1-9/25 (käyttöaste ei toteudu ensimmäisenä toimintavuotena). Jos yksikön käyttöaste olisi 100 %, olisi vrk-hinta 137,7 €.		

Kapasiteettivertailu

	Oman tuotannon osuus kapasiteetista %, 30.9.25	Ostopalvelun osuus kapasiteetista %, 30.9.25
Tuettu asuminen	41	59
Yhteisöllinen ja ymp.vrk.asuminen	13	87

	Oman tuotannon osuus kapasiteetista %, esitetty yksikkö huomioon ottaen	Ostopalvelun osuus kapasiteetista %, esitetty yksikkö huomioon ottaen
Tuettu asuminen	41	59
Yhteisöllinen ja ymp.vrk.asuminen	24	76

Yhteenveto tuotantotapojen vertailusta

Arvioitava osa-alue

Kokonaiskustannukset

Oma palvelutuotanto	Ulkoinen palvelutuotanto (Puitesopimustuottaja)
- Ympäri vuorokautisen palveluasumisen vuorokausikustannus on arvion mukaan 156 €. - Virtaus kevyempiin palveluihin nopeaa, vaikuttaa laskevasti kokonaiskustannuksiin. Verrokkiyksikkö Veturissa kuormitusprosentti ollut tänä vuonna 88% ja asiakasvirtaus noin 75 %.	- Ympäri vuorokautisen palveluasumisen vuorokausikustannus on 157 € (sis. 5% alv palautuksen) - Uusien sopimushintojen nousupaine on kova. - Ulkoinen raskaampi palvelutuotanto on keskittynyt kolmelle isolle toimijalle. - Asiakkaiden siirtyminen kevyempään asumispalveluun taikka asumispalveluiden piiristä kokonaan pois on vähäistä, eli kasvattaa kokonaiskustannuksia.

Laatu ja osaaminen

- Omalla toiminnalla voidaan paremmin edistää asiakasvirtausta kevyempään asumispalveluun ja kokonaan pois asumispalveluiden piiristä - Haasteena sopivien tilojen löytyminen tarkoituksenmukaiselta paikalta - Henkilöstön saatavuushaasteet pienemmillä paikkakunnilla.	Vaikuttavuuden ja toipumista edistävän palvelun mahdollinen heikentyminen; miten tuottajat saadaan toimimaan niin, että asiakas siirtyy itsenäiseen tai kevyempään asumiseen. Onko esimerkiksi riittävän vahvoja taloudellisia kannustimia.
---	---

Strateginen ja toiminnallinen kehittäminen

VM on ohjannut oman palvelutuotannon lisäämisen, mm. valmiuden sekä varautumisen näkökulmasta riittävä oman palvelutuotannon lisäys ja kevyempien palveluiden vahvistaminen, samoin OmaSata tuottavuus- ja talousohjelma.	Oman palvelutuotannon kapasiteetin ylittävät ostot määrän ja palvelutarpeen perusteella.
---	--

Kysyntä, tarjonta, markkinatilanne

- Omatsuotannon osuus n.26 % kaikista asiakkaista (tuettu, yhteisöllinen ja ymp.vrk) - Oman tuotannon kapasiteetti yhteisöllisessä ja ympärivuorokautisessa asumispalvelussa on lähtökohtaisesti pieni verrattuna kysyntään ja tarpeeseen. Oman palvelutuotannon osuus näistä on tällä hetkellä 13 % eli 32 paikkaa. - Käynnistettäväksi esitetyssä yksikössä on 28 asuntoa, jolloin oman tuotannon osuus yhteisöllisessä ja ympärivuorokautisessa asumispalvelussa nousee 24%:iin.	- Ostopalveluiden osuus noin 74 % kaikista asiakkaista - Markkina erittäin keskittynyt, kaksi isoa toimijaa erityisesti tuottamassa ympärivuorokautista palveluasumista - Yksityisellä vahva neuvotteluvoima hinnoissa, kilpailutus käynnissä - Ulkoistetun palvelutuotannon osuus yhteisöllisessä ja ympärivuorokautisessa asumispalvelussa on tällä hetkellä 87 % eli 221 paikkaa. - Jos oma tuotanto kasvaa, niin ulkoistetun osuus yhteisöllisessä ja ympärivuorokautisessa asumispalvelussa on 76 %.
---	---

Riskit

Järjestämislain vaade siitä, että hyvinvointialueella on oltava järjestämisvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palvelutuotanto, ei toteudu, jos yksikköä ei perusteta.	- Hintojen hallitsemattoman nousun riski keskittyneessä markkinassa ja oman palvelutuotannon vähyydessä. - Varautumisen, valmiuden ja jatkuvuuden hallinta ei toteudu.
---	--

Yhteenveto tuotantorakenteen kehittämiseksi

Palvelurakenteen kehittäminen

- Tuotantotapojen- ja rakenteen kehittämisen tulee ensisijaisesti tukea mahdollisuutta kehittää kevyempiä palveluita ja tukea asiakkaiden ohjausta niihin ja itsenäiseen asumiseen.
- Omassa tuotannossa asiakasvirtaus kevyempiin palveluihin ja siten vaikuttavuus toipumisorientaation kautta toteutuu paremmin. Tehokkaampi siirtyminen kevyempiin asumispalveluihin ja asumispalveluiden piiristä kokonaan pois laskee myös hyvinvointialueen kokonaiskustannuksia.
- Haasteena ja riskinä oman tuotannon kasvattamiselle on tarkoituksenmukaisten toipumista tukevien tilojen löytyminen, henkilöstön saatavuus ja talouden reunaehdot.
- Oman palvelutuotannon riittävä kapasiteetti turvaa palvelunjärjestäjän riittävän varautumisen ja palvelutuotannon jatkuvuuden hallinnan.

Kustannuskasvun hillintä

- Asumispalvelun vuorokausihinnassa ei ole juuri eroa, mutta sopimushintojen nousupaine on merkittävä.
- Mikäli omaa palvelutuotantoa ei saada lisättyä, kasvavat ulkoistetun palvelun hinnat merkittävästi.
- Palveluntuottajien markkina on hyvin keskittynyt, kasvattamalla ostojen osuutta riski kustannusten hallitsemattomasta noususta kasvaa.
- Kustannuskasvun hillitsemiseksi oman palvelutuotannon lisääminen on erittäin perusteltua.